Vrtač/vrtačka pro trhací práce (kód: 21-068-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání: Obsluha strojů a zařízení při povrchové a hlubinné těžbě
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování bezpečnosti práce a provozu	3
Manipulace s vrtným nářadím na pracovní plošině při vrtání, zapouštění, tažení nářadí a stěhování vrtných souprav	3
Obsluha vrtné soupravy	3
Orientace v technické a výkresové dokumentaci	3
Vedení provozní dokumentace	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 30.01.2024

Kritéria a způsoby hodnocení

Dodržování bezpečnosti práce a provozu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a popsat základní ustanovení bezpečnosti práce a bezpečnosti provozu vztahující se na obsluhu zařízení pro trhací práce	Ústní ověření
b) Vyjmenovat a popsat použití osobních ochranných pracovních prostředků a pomůcek, včetně hygienických prostředků vrtače pro trhací práce	Ústní ověření
c) Popsat bezpečnostní opatření při práci ve výškách a nad volnou hloubkou, včetně osobního a kolektivního jištění	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Manipulace s vrtným nářadím na pracovní plošině při vrtání, zapouštění, tažení nářadí a stěhování vrtných souprav

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat úkony spojené s přesunem vrtací soupravy po těžebních řezech na nové pracoviště	Ústní ověření
b) Připravit k provozu a k přepravě vrtnou soupravu, vysvětlit postup práce před zahájením provozu, během vrtání a po skončení pracovní činnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat úkony a bezpečnostní opatření související s ustavením a zakotvením vrtací soupravy do správné polohy, popsat vrtací nářadí vrtací soupravy	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha vrtné soupravy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vrtnou soupravu (rotačně-řeznou, příklepnou, rotačně-příklepnou, ruční vrtací kladivo) a vysvětlit její funkci	Ústní ověření
b) Vyjmenovat a popsat nástroje, nářadí, osobní ochranné pracovní prostředky a ostatní potřebné náležitosti k provádění vrtných prací v dole	Ústní ověření
c) Popsat bezpečnost práce při vrtání důlních vrtů	Ústní ověření
d) Připravit vrtné zařízení	Praktické předvedení
e) Řídit a kontrolovat chod při zahájení provozu vrtné soupravy, při provozu vrtné soupravy a při odstavení z provozu vrtné soupravy	Praktické předvedení
f) Odečíst údaje měřidel, měřicích přístrojů nebo jiných ukazatelů informujících o průběhu činnosti vrtací soupravy jak v rámci kabiny, tak i při dálkovém ovládání	Ústní ověření
g) Zvolit parametry vrtání (rotace a přítlak) podle druhu horniny, správné vrtné nástroje, nářadí či pomůcky a předvést obsluhu vrtného zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Popsat správné uložení a údržbu nástrojů, nářadí a pomůcek používaných při činnosti vrtných souprav	Ústní ověření
i) Kontrolovat, ošetřovat, udržovat a vykonávat drobné provozní opravy vrtné soupravy	Praktické předvedení
j) Vysvětlit povinnosti obsluhy vrtací soupravy dle vyhlášky ČBÚ 26/1989 Sb.	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v technické a výkresové dokumentaci

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhledat v technických, bezpečnostních, provozních předpisech a dokumentaci relevantní informace pro vrtání důlních vrtů při hornické činnosti v dolech	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat podle technologického předpisu technologií vrtání důlních vrtů (způsob provedení jednotlivých činností při ustavení vrtného stroje, vrtání a ukončení vrtání)	Ústní ověření
c) Popsat druhy vývrtů a jejich užití: zavlažovací, vrtné testy, odvodňovací, odlehčovací, geologické technologie, degazační a speciální	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Vedení provozní dokumentace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zaznamenat předepsaným způsobem údaje o provozu vrtné soupravy a jejich výkonech	Praktické předvedení
b) Zaznamenat předepsaným způsobem údaje o provedené údržbě a opravách vrtné soupravy	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP: https://www.nsp.cz/jednotka-prace/obsluha-stroju-v-povrchov).

Další podmínky stanoví vyhláška Českého báňského úřadu vyhláška 55/1996 Sb. o požadavcích k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí, § 7.

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započetím zkoušky.

Uchazeč si přinese vhodný pracovní oděv, který je v souladu s ustanoveními BOZP.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnotícím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:
- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:
- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jedním zkoušejícím, který musí být přítomen u zkoušky po celou dobu trvání zkoušky.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnoticího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na hornictví nebo strojírenství nebo elektrotechniku nebo stavebnictví a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti příslušného odvětví výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku.

b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na hornictví nebo strojírenství nebo elektrotechniku nebo stavebnictví a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti příslušného odvětví výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování.

c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti se zaměřením na hornictví nebo strojírenství nebo elektrotechniku nebo stavebnictví a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti příslušného odvětví výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování.

d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na hornictví nebo strojírenství nebo elektrotechniku nebo stavebnictví a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti příslušného odvětví výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů.

Další požadavky:
Autorizovaná osoba musí být držitelem oprávnění střelmistra nebo oprávnění technického vedoucího odstřelů.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Důlní pracoviště,
- vrtací souprava s potřebným nářadím (vrtací stroj s vrtným nářadím).
- typová technická dokumentace vrtací soupravy:
  - pokyny k obsluze a údržbě vrtací soupravy
  - technologický postup vrtacích prací
  - vrtný deník
  - provozní kniha strojního zařízení
  - vyhláška č. 26/1989 Sb.
  - důlní mapy
  - generální technický projekt odstřelů, resp. technický projekt odstřelů.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda).

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s požadavky BOZP a PO a s právy a povinnostmi uchazeče v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
LB MINERALS, s. r. o.
Obvodní báňský úřad v Plzni
GEKON, spol. s r. o.